

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

שיעור מס' 292 | סוכות תשפ"ז

סוככים בכנפיהם

"מה יונה כנפיה מגינות עליה, אף ישראל מצוות מגינות עליהן" - כוחן של המצוות רב להגן ולהשיב את ישראל לאביהם שבשמיים. בישיבת רמת גן, שם אני משמש כגבאי מספר הרב עידו גנירס הי"ו, מסיימים את תפילות ראש השנה בשעה די מאוחרת. באותה שנה הצלחתי לסיים את סעודת החג כעשרים דקות לפני השקיעה, ויצאתי לחפש ברחובות רמת גן יהודי שעדיין לא זכה לשמוע תקיעת שופר.

משחיפסתי ולא מצאתי. ניגשתי לחפש בפארק הסמוך, אך מלבד תאילנדים וסינים לא מצאתי יהודי לרפואה. בעצם כן... על ספסל בצד ראיתי שני ישראלים שלפי הקעקוע ואורך השער היו מנותקים לחלוטין, מה גם שהמבט הסולד שזרקו בי לא עשה לי חשק לגשת אליהם, אך משלא מצאתי ובעוד כמה דקות השמש תיטה לשקוע, ובליבי עדיין בוערות תקיעות המשתקקות לצאת ולפרסם את מלכותו יתברך, בלית ברירה אזורתי אומץ וניגשתי אליהם: 'הי, חברים, חג שמח! יצאתי לתקוע בשופר ולא מצאתי רוכש לסחורתי... אולי אתם מוכנים להועיל בטובכם ולשמוע שלושים תקיעות?'

'אנחנו לא בקטע. עוזב אותנו נענה אחד. יודע מה 'אולי בשביל הכלבה, מעניין לראות איך היא תגיב...'

הוצאתי כיפות מכיסי. אותם הואילו בטובם לחבוש. תקעתי בשופר כשהכלבה נובחת בקצב התקיעות אולי כדי לערבב את השטן. הם נראו די משועשעים מהעניין, הודיתי להם על שאפשרו לי לפרוק את מטען התקיעות שבקרבי.

השעון הורה שנותרו כמה דקות לשקיעה, ולפתע, נשמעה צעקה ממרפסת הבניין הנושק לפאתי הפארק 'אולי אתה מוכן גם לתקוע גם לנו?'

'בשמחה, אני מגיע.' עניתי תוך כדי שאני מתקרב לעבר הבניין. מתברר שקול השופר שהדהד בפארק השקט הגיע לאזנים רבות. נאספו שם כעשרים איש מכמה מרפסות בבניינים הסמוכים. 'אני אברך בקול, ואתם תענו אמן'. חלקם אילתרו פריטי לבוש מחבלי הכביסה, בכדי להניח איזה כיסוי לראשם ולגופם. ברכתי בקול רם. הם ענו אמן והקשיבו בשקט וברצינות לתקיעות. כשסיימתי הרעיפו עלי ברכות עד בלי די. חזרתי לביתי שמח וטוב לב, מודה לקב"ה על שנתן בליבי לא לוותר על הזוג עם הכלבה, שבזכותה ובזכותם התגלגלה התקיעה הגדולה הזאת בישראל.

חלפלה לה שנה. שבת טובה בישיבת ר"ג. בסיום תפילת מוסף ממתנים לי זוג צעיר, 'סליחה על השאלה, כששמענו שהכרזת את העליות. נראה לנו שאנחנו מכירים את קולך. אולי זה היית אתה שתקעת בשופר בשנה שעברה בחגיית הבניינים הסמוכים לפארק?'

'מודה באשמה!' עניתי להם.

'הסכת' ושמע את המשך הסיפור: התקיעות הללו עשו מהפך בליבי. החלטתי לחפש את עצמי, כך הגעתי למרכז למחשבה יהודית בשם 'השראה', שם הדריכו אותי לשוב לאלוהי. בינתיים מתברר שבחורה מהבניין הסמוך, שנכחה גם היא באותה תקיעת שופר, עוברת תהליך דומה לשלי: שנינו חזרנו בתשובה. והקמנו יחד בית נאמן בישראל-הכל בזכות תקיעת השופר שלך'. הם סיימו בהתרגשות, כשאני מתפעל מכוחם של התקיעות ותוהה בקול: 'מי יודע איזה תיקון היה זה לאותה כלבה, שבזכותה שבו בנים לחיק אבותיהם, והוקמה משפחה חדשה בכרם בית ישראל'.

...גדולה חיבתן של ישראל לפני יתברך, ואף באותו יום שעשו העגל, והיו חייבים כליה, באותו יום הוריד להם הבורא יתברך מן מהשמים, כדי שלא ימותו ברעב", דברי רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשת "וזאת הברכה". על פי היסוד הנ"ל מסביר רבנו זצוק"ל את דברי המדרש: "גדולה חיבתן של ישראל שמשנה סדרי בראשית להוריד להם המן". רבי אומר: "ויגרש מפניך אויב" - "זה המן הרשע עליו נאמר: 'איש צר ואויב'. על דברי המדרש הללו מטעים רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א: "וזהו היתה טעותו של המן הרשע, שסבר שאם ישראל אינם עושים רצונו של מקום, הקב"ה יעזובם חס וחלילה, ולא ידע שאף בזמן שאין להם זכות בודאי יצילים... ומחמת הטוב שעתידיים לעשות יש להם זכות ויש לעולם קיום".

"תוכל להביא לי חבילה מליקווד?" ביקש ממני חבר ישראלי. נענתי בשמחה, למעשה התברר שמדובר בחצי שעה של נסיעה ממרכז ליקווד. אספתי את החבילה כשאני ממהר לצאת, לפגישה באזור ברוקלין-שעתיים של נסיעה, היה זה לאחר יום עמוס כשעדיין לא הספקתי להכניס משהו לפה. בעל הבית כיוון אותי למסעדה סמוכה, כשרה למהדרין. ביציאה מהמסעדה נתקלתי באדם ללא כיפה, עם מכנסיים קצרות וסנדלים תנכיים. לרגע התפלאתי: 'מה מחפש אדם כזה במסעדה כשרה? פליאתי גדלה כששאל אותי, היכן אפשר לנטול ידיים. הלה,

שהבחין כנראה בתדהמתו, אמר לי באנגלית: "אל תסתכל עלי כך. יש לי בת שומרת תורה ומצוות הלומדת בישראל בסמינר "נווה ירושלים". "אני גר ביישוב לא הרחק מכאן", הוא החל לספר, "הקשר שלנו ליהדות היה זעיר וסמלי ביותר. בין השאר, נרות חנוכה הדלקנו בחלון ביתנו. היה זה בנר רביעי של חנוכה תשפ"ד. חלק מהנרות עדיין הבהבו את נשימותיהם האחרונות, לפתע נשמעו דפיקות. פתחתי את הדלת. ניצב שם יהודי חרדי מבוגר עטור זקן לבן שאמר לי בפנים מאירות: 'חנוכה שמח'. שלפתי את הארנק לתת לו מטבע לצדקה אך הוא ביקש בעדינות להיכנס ולשוחח. נעניתי בשמחה. הגשתי לשולחן כוס תה מהביל. התחלנו לשוחח על דא ועל הא. הלה סיפר ששם משפחתו הוא "מיניץ", והינו חסיד גור. תוך כדי שיחה הוא שמע שהבת שלי עומדת להינשא לגוי, הוא הסביר לנו בטוב טעם ודעת שזוהי המעשה הגרוע ביותר בעיני הבורא יתברך. 'את מנתקת ענף מבורך מאילן עם שורשים עמוקים'. דבריו לחללו בלב בתי. בהצעתו ומימונו בתי נרשמה לשבת שורשים באחד מארגוני הקירוב בארה"ב מאותה שבת הבת שלי חזרה כבן אדם חדש. מטעם הארגון שכנעו אותה להירשם לסמינר בישראל, סמינר המיועד לבעלות תשובה תושבות חו"ל בשם "נווה ירושלים". אותו יהודי צדיק דאג למימון לימודיה, בתחילה נסעה לתקופה של חצי שנה, תקופת לימודים אותה האריכה שוב ושוב. כשחזרה לביקור בבית שכנעה, להפוך את המטבח שלנו למטבח כשר. כיום אני לומד פעם בשבוע עם חברותא... וכבר הוא מקריא לי פסוקים: 'וידבר ה' אל משה לאמר... כך באורח פלא כנפי המצוות סיככו עליהם והחזירו משפחה יהודית לצור מחצבתה.

"כשהיה אהרן שומע שאדם אחד עבר עבירה, היה הולך ומטייל עמו ומספר עמו באהבה רבה, וזה היה אומר בעצמו: אם היה יודע אהרן מה שחטאתי לא היה בא עמי" (רבי עובדיה מברטנורא, פרק א דאבות, בהסברו למשנה המפורסמת: "הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום"). מסביר רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א שגישת הקירוב הזאת של אהרן הכהן להתחבר לזולת ולא להוכיחו כלל, אף לא בלשון רכה וחייבה, נבעה מכך שבאותה עת עדיין לא נכנסו ישראל לכלל הערבות זה לזה, ולכן לא היה מקום לתוכחה, כי שום אדם לא היה שומע לדברי המוכיח, אף שהיה מוכיחו בלשון רכה ודרך חיבה, שהיא לכאורה הדרך הקצרה והבטוחה להחזיר אדם בתשובה, אלא אותו האדם היה דוחה אותו כאומר: 'מי שמך לאיש שר ושופט עלינו'.

לכאורה, מוצאים אנחנו כאן בדברי רבנו הזרע שמשון זיע"א הוראה למעשה רלוונטית לדורינו בהלכות קירוב רחוקים, ניתן ללמוד מדבריו את הדרך הנכונה לקרב תינוקות שנשבו, יהודים מנותקים שאינם יודעים הלכות בסיסיות ובוודאי לא את דין הערבות, ולכן מגלים ריאקציה לדברי מוסר ותוכחה, אף כאשר אלו נאמרים בנועם. הדרך היחידה היא התחברות אליהם באהבה ורעות, כדרכו הקדומה של אהרן הכהן. דרך זו עושה פלאות, כפי שמוכיח הסיפור שלפנינו, אותו שמעתי מאברך חשוב בישיבת מיר, מעדות של בחור תושב חו"ל היושב שם במיר לצידו:

"לפני שנסעתי ללמוד בארץ ישראל הלכתי להיפרד ולקבל את ברכת הדרך מסבתא רבה שלי, פליטת שואה. הסבתא סיפרה לי שלאחותה שברחה יחד איתה מהונגריה יש בנים בישראל, וחשוב לה שאלך לבקר אותם בשליחותה. סבתא הסבירה לי שאף על פי שהם התרחקו מעט מדרכי אבות, הם עדיין שומרי מסורת, וביקור כזה יכול לקרבם יותר. 'הם גרים בשכונת רחביה הירושלמית'. חכתי בדעתי והחלטתי שהזמן הראוי ביותר לערוך את הביקור הוא בשבת אחה"צ, לפיכך בשבת אחר הצהריים צעדתי רגלית מישיבת מיר לכיוון שכונת רחביה. כשנעמדתי במעבר החציה, מחכה לרמזור שיתחלף. עצר לידי רכב ממנו יצא אדם שנראה חילוני ומגושם שצעק בעברית לעברי. היה נראה שרוצה להתגרות בי, כתושב חו"ל הדובר רק אידיש ואנגלית שאלתיו בעדינות: 'דוא רעדסט אידיש?' (-אתה דובר אידיש?) ולהפתעתי ענה לי הלה באידיש עסיסית: 'יא איך רעד אידיש'. הארתי לו פנים: 'כששני יהודים נפגשים בשבת נוהגים שמאחלים זה לזה: 'גוט שבת'. ובכן: 'גוט שבת' יהודי יקר!'

היהודי העומד מולי הזדעזע: 'לי אתה אומר 'גוט שבת'?!- אינך רואה כיצד אני נראה???

השכתי: 'היהודים לא מסתכלים על הגוף, אלא על הנשמה. אני בטוח שהנשמה שלך מאירה'. היהודי הסתובב ושב לרכבו, שם חיכתה לו רעייתו. חנה בצד והוריד את ראשו על ההגה כשהוא פורץ בבכי סוער, בכי טהור של נשמה תועה המסוככת בכנפי שבת המלכה, שואפת לשוב לקינה: "אלכה ואשובה אל אישי... כי טוב לי אז מעתה..."